

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยนำเสนอสาระสำคัญตามลำดับ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมีสมมติฐานในการวิจัยว่า การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนว ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยคือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 165 ชุด จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานและรายงานเสนอฝ่ายบริหาร ด้านการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการและด้านการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติงานแนะแนว

2. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวของครูแนะแนวอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ งานการจัดวางตัวบุคคล งานการบริการสนเทศ งานการบริการติดตามประเมินผล งานการรวบรวมข้อมูล นักศึกษารายบุคคล และงานบริการให้คำปรึกษา

3. การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยที่ได้พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร พบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน แต่การบริหารงาน ด้านการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติงานแนะแนวอยู่ระดับต่ำกว่าทุกด้าน การดำเนินงานแนะแนวจะคล่องไปได้ด้วยดี จำเป็นต้องมีหลักในการบริหารงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับรายงานการวิจัยฉบับสรุปของ กรมวิชาการ (2545 : 6, 8, 22) ที่ได้กำหนดให้มีองค์กรและคณะกรรมการรับผิดชอบงานแนะแนวรวมทั้งปฏิบัติงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการบริหารงานแนะแนว จะต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางและแนวทางดำเนินงาน รวมทั้งการปฏิบัติงานตามแผนของทุกฝ่าย เช่นเดียวกับ วัลนิภา ฉลากบง (2535 : 168) กล่าวว่า ผู้บริหารกับการบริหารงานแนะแนวเกี่ยวข้องกับ การวางแผนงานหรือโครงการปฏิบัติงาน การ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการดำเนินงานแนะแนวจะคล่องไปได้ด้วยดี ทั้งนี้เนื่องมาจากครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ไม่ใช่ครูแนะแนว เป็นผู้ให้ข้อมูลไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับงานแนะแนว หรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานแนะแนว และอาจจะไม่ทราบว่าผู้บริหารปฏิบัติงานแนะแนวอย่างไรบ้าง เพราะคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนจึงไม่สนใจจึงตอบแบบสอบถามแบบกลาง ๆ ทำให้ผลการวิจัยด้านการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติงานแนะแนว อยู่ในระดับต่ำกว่าทุกด้าน หรืออาจจะเนื่องมาจากไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้กับครูในโรงเรียนทราบและไม่มีการประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้การปฏิบัติงานไม่เข้าไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานแนะแนวไม่เห็นความสำคัญของการแนะแนวแต่เน้นเกี่ยวกับงานวิชาการมากเกินไป เนื่องจากงานแนะแนวเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การปฏิบัติงานแนะแนว จำเป็นต้องมีการบริหารที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มี

เทคนิคและประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ผลทำให้การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวม และพิจารณารายด้าน

2. การปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รติกร แก้วแท้ (2539 : บทคัดย่อ) พบว่า การให้คำปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิบัติงานแนะแนว เพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้มารับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง และยอมรับตนเอง เช่นเดียวกับ งานการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ที่อยู่ในระดับปานกลางที่ต่ำเป็นอันดับสอง เช่นเดียวกับ คลิก (Click. 1991 : 1642-A) มีความคิดเห็นว่าเป็นหน้าที่ของครูแนะแนว คือการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลและให้ความช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหา การปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งของโรงเรียน งานแนะแนวไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเอง แต่ต้องมีการเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายภายในโรงเรียน บุคคลหลายฝ่ายต้องให้ความร่วมมือ งานแนะแนวจึงจะดำเนินไปด้วยดี ประนม จันทร์ (2538 : 13-14) พบว่า การจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จ ต้องดำเนินการแนะแนวอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ การปฏิบัติงานแนะแนวที่จัดขึ้นต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระทั้ง 5 งาน คือ งานรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล งานบริการสนเทศ งานให้คำปรึกษา การจัดวางตัวบุคคลและงานติดตามและประเมินผล ซึ่งพบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ย่อมแสดงให้เห็นว่ามีความสำคัญเกี่ยวเนื่องจะขาดงานใดงานหนึ่งไม่ได้ ต้องมีการประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แต่ผลการวิจัยพบว่างานการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับปานกลางที่ต่ำกว่างานอื่น ทั้งนี้เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามคือ ครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งไม่ใช่ครูแนะแนว และไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนว ทำให้ผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนที่เกี่ยวกับงานบริการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับปานกลางต่ำกว่าทุกด้าน อาจจะเป็นเนื่องจากครูไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษา เพราะครูต้องทำหน้าที่ในการสอน จึงทำให้มีข้อจำกัดเรื่องเวลา ครูไม่เข้าใจไม่เห็นความสำคัญของการให้คำปรึกษา รวมทั้งครูแนะแนวและครูในโรงเรียนยังขาดการประสานงาน ที่ดี และขาดเทคนิคในการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์กัน และ สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ วิเรืองโรจน์วงศ์วรรณ (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารงานแนะแนวมีความสัมพันธ์กับการ

ปฏิบัติงานแนะแนวเพราะจะต้องทำอย่างเป็นระบบ โดยต้องมีการแต่งตั้งกรรมการ เพื่อจะได้มีผู้รับผิดชอบงานโดยตรง โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ควรจะให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและเกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงาน ส่วนการกำหนดนโยบายและการบริหารงานแนะแนว เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและทำงานให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วจะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวและรายงานผลเสนอต่อฝ่ายบริหาร สามารถดำเนินงานไปได้เพราะหากขาดผู้ที่จะดำเนินงาน ผู้บริหารจะต้องตระหนักว่าทุกงานมีความสำคัญเท่าเทียมกันจะขาดงานใดงานหนึ่งมิให้ เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป และถ้า ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในการปฏิบัติงานแนะแนวหรือไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานแนะแนว ผลการปฏิบัติงานแนะแนวก็จะไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานแนะแนวก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานและรายงานเสนอ ฝ่ายบริหาร ด้านการจัดทำแผนพัฒนาและปฏิบัติการประจำปี ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการ และด้านการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานแนะแนว จุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนาและปรับปรุงใน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ ด้านการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานแนะแนว ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. หน่วยงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายให้ผู้บริหารถือปฏิบัติ โดยกำหนดนโยบายและการปฏิบัติงานแนะแนว ให้เป็นที่ไปอย่างชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายที่กำหนดจะต้องเป็นนโยบายที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ ในปัจจุบันเพื่อนำเอานโยบายไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
2. ด้านผู้บริหารจะต้องศึกษานโยบายที่หน่วยงานกำหนดไว้อย่างชัดเจนและนำเอานโยบายดังกล่าวไปปรับใช้ในสถานศึกษาอย่างถูกต้อง เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา โดยจะต้องให้ความสำคัญกับงานแนะแนว รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ ให้ครูและนักศึกษาเห็นความสำคัญของงานแนะแนว ทั้ง 5 งาน

3. ด้านครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จะต้องศึกษานโยบายการปฏิบัติงานแนะแนวของหน่วยงานเขตพื้นที่การศึกษา และนำนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และนำนโยบายไปเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิบัติงานแนะแนว ให้ถูกต้องตามแนวทางและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานแนะแนว ที่กำหนดไว้ในนโยบายการปฏิบัติงานแนะแนว

จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน โดยเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ งานการจัดวางตัวบุคคล งานบริการสารสนเทศ งานบริการติดตามประเมินผล งานรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล และงานบริการให้คำปรึกษาดังนั้น ในการปฏิบัติงานแนะแนวงานที่ต้องพัฒนาปรับปรุงคืองานบริการให้คำปรึกษา ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. เขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติงานแนะแนว โดยเน้นการมีบทบาทของครูแนะแนวในด้านการบริการให้คำปรึกษามากขึ้น รวมทั้งกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม เพิ่มทักษะในด้านการบริหารงานแนะแนว ทั้ง 5 ด้าน และการปฏิบัติงานทั้ง 5 งาน โดยให้นักวิชาการที่มีความชำนาญเกี่ยวกับงานแนะแนวมาให้ความรู้กับผู้บริหารระดับสูงหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงหลักการ จุดมุ่งหมายและวิธีการปฏิบัติ งานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนให้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของงานแนะแนว ตลอดจน นำผลจากการอบรมมาบูรณาการ ให้ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่องานแนะแนวในโรงเรียน เพื่องานแนะแนวในโรงเรียนจะได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับ ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานภายในโรงเรียนทุกด้าน ผู้บริหารต้องศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะงานแนะแนว วัตถุประสงค์ของงานแนะแนว ประชุมชี้แจงให้ครูในโรงเรียนและนักศึกษาได้มองเห็นประโยชน์และกำหนดจุดมุ่งหมายของการบริการแนะแนวให้ชัดเจนสามารถปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ตามสภาพของโรงเรียน นอกจากนี้จะต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานแนะแนวในงาน การจัดบุคลากรแนะแนว โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ พฤติกรรม ทักษะที่ดีต่องานแนะแนวและการช่วยเหลือบุคคลอื่น โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของงานแนะแนวอย่างชัดเจน ให้สามารถทำงานประสานกับหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุนหรือเอื้อประโยชน์กับงานแนะแนว เช่น งานทะเบียน งานประชาสัมพันธ์ งานอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานการบริการให้คำปรึกษาและผู้บริหารต้องติดตามผลประเมินผลงานแนะแนวด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาจุดบกพร่องที่จะนำมาหาแนวทางพัฒนางานแนะแนวต่อไป รวมทั้งการให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการจัดพื้นที่ปฏิบัติงานแนะแนว โดยการจัดห้องให้คำปรึกษาแบบเป็นกันเองและให้ความรู้สื่ออุปกรณ์

ปลอดภัยและให้ความไว้วางใจ ในผู้ที่จะมาให้คำปรึกษา อีกทั้งต้องเร่งประชาสัมพันธ์ให้ครู อาจารย์และนักศึกษาเห็นความสำคัญของแนะแนวให้มากขึ้น โดยลดภาระงานอื่นของครูให้น้อยลง เพื่อครูจะได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนเอาใจใส่ที่จะให้ขวัญกำลังใจแก่ครูแนะแนว

3. ข้อเสนอแนะสำหรับครูแนะแนว ในฐานะผู้ปฏิบัติงานแนะแนวโดยตรง ต้องแสดงความสามารถในการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยให้ผู้บริหาร ครูทุกคนและนักศึกษาในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการบริการแนะแนว ถึงแม้ว่าครูแนะแนวบางคนไม่ได้จบการศึกษาด้านแนะแนวหรือจิตวิทยา แต่ครูแนะแนวสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารหรือเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานแนะแนว เพื่อยกระดับความสามารถของตนให้มีความรอบรู้และมีความชำนาญในวิชาชีพ เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ครูแนะแนวต้องเป็นผู้มีความอดทน เสียสละ ไม่ท้อแท้หรือแสดงความเบื่อหน่าย ทั้งนี้เพราะงานแนะแนวเป็นงานที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่ การสำรวจปัญหาความต้องการของนักศึกษา จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา โดยให้ครอบคลุมงานแนะแนวทั้ง 5 งาน โดยเฉพาะงานบริการให้คำปรึกษา ซึ่งนับว่าเป็นหัวใจของงานบริการแนะแนว ดังนั้นครูแนะแนวต้องประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับ สร้างบุคลิกภาพที่น่าไว้วางใจกับนักศึกษา เนื่องจากครูแนะแนวต้องสอนรายวิชาอื่น ๆ และยังต้องรับผิดชอบงานอื่น ๆ อีกเช่น งานวิชาการ งานกิจกรรม เป็นต้น จึงทำให้มีข้อจำกัดเรื่องเวลา นักศึกษาไม่เข้าใจไม่เห็นความสำคัญของการให้คำปรึกษา รวมทั้งครูแนะแนว/ครูที่ปรึกษาและครูในโรงเรียนยังขาดการประสานงานที่ดีต่อกัน และขาดเทคนิคการให้คำปรึกษา ดังนั้นครูควรจะดำเนินการ โดยชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดงานบริการให้คำปรึกษา โดยดำเนินการในวงกว้างอาจให้นักศึกษาด้วยกันเป็นตัวกลาง เพื่อเชื่อมนักศึกษากับครูแนะแนว เช่น การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อให้ครูแนะแนว / ครูที่ปรึกษาได้หาแนวทางช่วยเหลือและแก้ไขต่อไป รวมทั้งมีการประสานงานกันระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และต้องมีการประชาสัมพันธ์ผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้โรงเรียนหรือนักศึกษาเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ให้เป็นที่รู้จักและเข้าใจอย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูแนะแนว

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่คุณวิจัยได้มีข้อเสนอแนะทั่วไปดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรทำการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ควรศึกษาความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา